

Wymagania edukacyjne

Historia KLASA 4, na podstawie wyd. WSiP

Przy stosowaniu kryteriów wymagań respektowane są zapisy opinii i orzeczeń wydawanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne.

Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych reguluje oddzielny dokument (zamieszczony na stronie internetowej szkoły).

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
DZIAŁ I. ZAPOZNAJ SIĘ Z HISTORIĄ					
<p>*Historia... Co to takiego? *Poznaj to, co nieznane³. Archeologia *Wśród starych ksiąg, obrazów i budowli *Kiedy to było? Historia zegara i nie tylko... *Palcem po mapie</p>	<p>Uczeń wie, co to jest historia, źródło historyczne, legenda, zabytek, mapa i plan, czym zajmuje się historyk i archeolog. Zna różne rodzaje zegarów. Wskazuje podstawowe podziały czasu stosowane w historii. Wie, co to jest: tytuł mapy, legenda mapy.</p>	<p>Uczeń wymienia w kolejności chronologicznej epoki w dziejach człowieka; wie, jakimi narzędziami i technikami posługuje się archeolog. Wie, jakie funkcje pełni muzeum. Dzieli źródła historyczne na pisane i niepisane. Umieszcza wydarzenia na osi czasu. Wie, co to jest chronologia. Określa na podstawie daty rocznej wiek i jego połowę. Oblicza czas, który upłynął między wydarzeniami</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, po co uczy się historii, wymienia przykłady znalezisk archeologicznych i ocenia ich przydatność dla poznawania przeszłości. Wskazuje różne formy poznawania historii. Rozumie znaczenie źródeł historycznych w pracy historyka, podaje konkretne przykłady. Wie, w jakim celu i gdzie sporządzono pierwsze kalendarze. Rozumie, jakie znaczenie w poznawaniu i nauce historii ma chronologia. Odróżnia rodzaje map historycznych.</p>	<p>Uczeń rozumie wpływ wydarzeń historycznych na teraźniejszość; rozumie znaczenie pracy archeologa dla poznawania przeszłości. Odczytuje informacje z ilustracji przedstawiającej źródło niepisane. Rozumie, dlaczego należy chronić źródła historyczne. Rozumie, dlaczego inaczej liczymy czas w odniesieniu do okresów przed naszą erą i naszej ery. Rozumie znaczenie czytania mapy dla poznania zjawisk i procesów historycznych.</p>	<p>Uczeń wskazuje przykładowe wydarzenie historyczne oraz jego przyczyny i skutki; omawia elementy stanowiska archeologicznego. Wymienia przykłady zabytków, które można zobaczyć w skansenie. Odczytuje legendę dowolnej mapy historycznej i wskazuje zamieszczone w legendzie symbole na mapie.</p>

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
		z okresu naszej ery. Wie, jakie są rodzaje map i planów historycznych. Wskazuje na mapie konkretne miejsca i określa ich przynależność państwową.	Wskazuje różnice między mapą dawną i współczesną.		

DZIAŁ II. MOJA HISTORIA, MOJA OJCZYNA

<p>*Ja i moja historia *Wielka i mała ojczyzna *Poznaj to, co nieznane. *Polska niejedno ma imię *Nasze polskie symbole *Legendarne początki</p>	<p>Uczeń wie, co to są: pamiątka rodzinna, zwyczaj, tablica przodków, ojczyzna, patriotyzm, region, legenda. Zna pojęcia gwary, stroju regionalnego Wie, które miasto jest stolicą Polski i jakie są polskie symbole narodowe. Opowiada jedną z zadanych legend z pomocą nauczyciela. Wykonuje podstawową tablicę przodków.</p>	<p>Uczeń odróżnia pamiątkę od zwyczaju oraz tablicę potomków od tablicy przodków. Podaje przykład pamiątki i zwyczaju w swojej rodzinie. Wie, co to jest mała ojczyzna. Wskazuje na mapie i nazywa region, w którym mieszka. Wymienia najważniejsze polskie święta państwowe. Zna i opowiada legendy o Lechu, Czechu i Rusie oraz o Piaście i Popielu. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk.</p>	<p>Uczeń rysuje tablicę przodków i tablicę potomków. Gromadzi pamiątki ze swojego dzieciństwa. Rozumie znaczenie małej ojczyzny w swoim życiu i w historii. Wskazuje na mapie i nazywa główne regiony współczesnej Polski. Rozumie znaczenie legend w poznawaniu przeszłości. Opowiada legendy o początkach państwa polskiego. Wymienia przykłady legend związanych z różnymi regionami Polski. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk, prawidłowo umieszcza pokolenia.</p>	<p>Uczeń rozumie korzyści wynikające z poznania swojej historii i historii swojej rodziny. Znajduje informacje na temat swojej małej ojczyzny. Rozumie znaczenie lokalnych zwyczajów jako elementu polskiej kultury. Opowiada płynnie legendy o początkach państwa polskiego. Wskazuje w legendzie elementy realne i fikcyjne. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk, prawidłowo umieszcza pokolenia, dochodzi co najmniej do pradziadków w jednej linii, podaje część dat urodzin i śmierci przodków.</p>	<p>Wyjaśnia pochodzenie słowa „patriota”. Opowiada o zwyczajach swojego regionu. Opowiada, jak godło Polski zmieniało się na przestrzeni wieków. Opowiada płynnie legendy o początkach państwa, zna legendę o Kraku i Wandzie. Uczeń sporządza swoją tablicę przodków do czwartego pokolenia. Wykonuje tablicę przodków uwzględniając mechanizm dziedziczenia nazwisk, prawidłowo umieszcza pokolenia, dochodzi co najmniej do pradziadków w jednej linii, podaje część dat urodzin i śmierci przodków.</p>
---	---	---	--	--	---

DZIAŁ III. W POLSCE PIASTÓW I JAGIELLONÓW

<p>W czasach Mieszka i Dobrawy Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski Poznaj to, co nieznane- Koronacja Wśród średniowiecznych zakonników Polska Kazimierza Wielkiego Jadwiga i Jagiełło – unia dwóch państw Wielka wojna z Krzyżakami Rycerze i turnieje Astronom, który poruszył Ziemię</p>	<p>Uczeń wie, co to są: plemię, gród, klasztor; kim byli św. Wojciech i Bolesław Chrobry, Kazimierz Wielki, Jadwiga Andegaweńska i Władysław Jagiełło, Zawisza Czarny. Rozpoznaje insygnia koronacyjne. Wymienia zajęcia średniowiecznych zakonników. Wie, kim byli Krzyżacy. Zna datę bitwy pod Grunwaldem. Zna pojęcia: rycerz, paż, giermek. Wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik.</p>	<p>Uczeń zna datę przyjęcia chrztu przez Mieszka I, zjazdu w Gnieźnie i koronacji Bolesława Chrobrego, założenia Uniwersytetu w Krakowie, unii w Krewie. Opowiada, jak wyglądało życie codzienne w państwie Mieszka I. Opowiada o męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. Omawia funkcje poszczególnych insygniów władzy monarszej. Omawia zajęcia średniowiecznych zakonników. Wymienia najważniejsze osiągnięcia Kazimierza Wielkiego. Wie, kto to był Mikołaj Wierzynek. Wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie. Zna i opowiada przebieg bitwy pod Grunwaldem, odczytuje jej przebieg z planu. Rozumie znaczenie powiedzenia: „polegać jak na Zawiszy”. Zna pojęcia: turniej rycerski, pasowanie na rycerza. Podaje przykładowe zasady kodeksu rycerskiego. Opowiada o życiu Mikołaja Kopernika.</p>	<p>Uczeń wymienia przyczyny i skutki przyjęcia chrztu przez Mieszka I. Odróżnia źródło historyczne od legendy. Wskazuje na mapie ziemie przyłączone przez Bolesława Chrobrego do Polski. Wymienia postanowienia zjazdu w Gnieźnie. Wymienia najważniejsze etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu. Wymienia dwa średniowieczne zakony. Zna pojęcia opata i relikwii. Wskazuje na mapie ziemie wchodzące w skład państwa Kazimierza Wielkiego. Wymienia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego. Uczeń zna herby Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Polskiego. Wymienia przyczyny i skutki unii polsko-litewskiej. Opowiada, jak Krzyżacy założyli swoje państwo. Wskazuje na mapie: Malbork, Gdańsk, Pomorze Gdańskie, Grunwald. Wymienia przyczyny i skutki wielkiej wojny z Krzyżakami. Wyjaśnia pojęcia: herb, turniej, pasowanie na rycerza. Wie, jakie były funkcje poszczególnych elementów średniowiecznego zamku. Wie jakie wykształcenie</p>	<p>Uczeń wymienia najważniejsze plemiona żyjące na ziemiach polskich. Rozumie wpływ chrześcijaństwa na rozwój kultury i państwowości. Rozumie znaczenie wykupienia ciała św. Wojciecha przez Bolesława Chrobrego. Podejmuje próbę oceny panowania Bolesława Chrobrego. Wymienia i krótko omawia wszystkie etapy uroczystości koronacyjnych w średniowieczu. Rozumie znaczenie klasztorów w średniowieczu. Rozumie znaczenie panowania Kazimierza Wielkiego dla historii Polski. Omawia osiągnięcia gospodarcze, polityczne i kulturowe Kazimierza Wielkiego. Uczeń zna rodowód królowej Jadwigi i wie, dlaczego zasiadła ona na polskim tronie. Rozumie znaczenie bitwy pod Grunwaldem. Rozumie znaczenie kodeksu rycerskiego. Wyjaśnia, jakie było znaczenie teorii Kopernika dla rozwoju nauki.</p>	<p>Uczeń ocenia przyjęcie chrztu przez Mieszka I. Wie, kim był w średniowieczu cesarz i co to jest włócznia św. Maurycego. Opowiada ze szczegółami o średniowiecznych uroczystościach koronacyjnych. Rozpoznaje po strojach benedyktyna i cystersa. Uczeń ocenia panowanie Kazimierza Wielkiego. Samodzielnie ocenia unię w Krewie. Wyjaśnia na przykładzie Zawiszy Czarnego, czy średniowieczny rycerz może być wzorem dla współczesnego człowieka. Zna najświetniejszych absolwentów Akademii Krakowskiej.</p>
---	--	---	---	--	--

		Opowiada o życiu krakowskich żaków.	miał Mikołaj Kopernik, wskazuje na mapie miejsca z nim związane. Objaśnia, czego dotyczyła teoria heliocentryczna.		
DZ. IV W CZASACH ZWYCIĘSTW I W LATACH NIEWOLI					
<p>Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu</p> <p>W czasach skrzydlatych jeźdźców</p> <p>Epoka stanisławowska</p> <p>Insurekcja kościuszkowska</p> <p>Powstańcy styczniowi i podziemne państwo</p> <p>O polską mowę</p> <p>W laboratorium wielkiej uczonej</p>	<p>Uczeń wie, które miasto założył Jan Zamoyski.</p> <p>Kim byli: Stefan Czarniecki, Augustyn Kordecki, Jan III Sobieski.</p> <p>Zna daty: bitwy pod Wiedniem; powołania Komisji Edukacji Narodowej.</p> <p>Uczeń zna datę dzienną uchwalenia pierwszej polskiej konstytucji.</p> <p>Wie, kto to był Tadeusz Kościuszko.</p> <p>Wymienia trzy państwa uczestniczące w rozbiorach Polski. Wie, co to były branka i Cytadela warszawska.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia powstania styczniowego.</p> <p>Uczeń wie, co to były rusyfikacja i germanizacja.</p> <p>Zna pierwszą zwrotkę Roty.</p> <p>Wie, z czego zasłynęła Maria Skłodowska-Curie.</p>	<p>Uczeń wie, kto to był Jan Zamoyski i wymienia jego osiągnięcia. wie, co to była husaria i jak wyglądał husarz.</p> <p>Podaje skutki wojen Polski ze Szwecją i z Turcją.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia i zakończenia potopu szwedzkiego.</p> <p>Zna słowa drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.</p> <p>wymienia osiągnięcia króla Stanisława Augusta</p> <p>Poniatowskiego w dziedzinie kultury.</p> <p>Wie, kim byli Marcello Bacciarelli i Canaletto.</p> <p>Rozpoznaje na ilustracji pałac Na Wodzie w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Uczeń zna datę insurekcji kościuszkowskiej.</p> <p>Wie, co to jest insurekcja i kto to byli kosynierzy.</p> <p>Wie, dlaczego 3 maja obchodzi się w Polsce święto narodowe. Uczeń wie, co to były manifestacje</p>	<p>Uczeń rozumie określenie „mąż stanu”.</p> <p>Wie, kto był ostatnim królem z dynastii Jagiellonów.</p> <p>Wymienia trzech królów wybranych na polski tron po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów. Wyjaśnia terminy: potop szwedzki, Lew Lechistanu.</p> <p>Rozumie znaczenie obrony Jasnej Góry w czasach potopu szwedzkiego. Uczeń wie, w jakim celu powołano Komisję Edukacji Narodowej.</p> <p>Wie, co to były Szkoła Rycerska i obiady czwartkowe. Uczeń zna datę i przyczyny II rozbioru Polski.</p> <p>Opowiada o bitwie pod Raclawicami.</p> <p>Wie, co to była <i>Konstytucja 3 maja</i> i rozumie jej znaczenie.</p> <p>Wskazuje na mapie trzy państwa zaborcze i zagarnięte przez nie polskie ziemie. Wie, że w 1830 roku wybuchło powstanie listopadowe. Wymienia przyczyny i skutki powstania styczniowego.</p>	<p>Rozumie rolę wybitnej jednostki w dziejach. Uczeń zna datę bitwy pod Chocimiem, w której dowodził Jan III Sobieski.</p> <p>Rozumie treść drugiej zwrotki <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>. Wie kim byli Ignacy Krasicki i Grzegorz Piramowicz. Uczeń ocenia insurekcję kościuszkowską – wskazuje jej mocne i słabe strony. Uczeń opowiada o działaniu państwa podziemnego podczas powstania styczniowego. Znajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów.</p> <p>Ocena znaczenie oporu Polaków wobec zaborców. Zna treść Roty. Ocena działalność Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>Uczeń omawia funkcje najważniejszych elementów XVI-wiecznego miasta (na przykładzie Zamościa). Samodzielnie ocenia udział wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem. Uczeń opowiada o dziełach Ignacego Krasickiego lub Marcela Bacciarellego. Uczeń wymienia przyczyny rozbiorów Polski. Uczeń zna i rozumie treść <i>Roty</i> . Zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX w.</p>

		<p>patriotyczne i kto brał w nich udział.</p> <p>Wie, kto to był Romuald Traugutt. Uczeń wie, co to jest tajne nauczanie.</p> <p>Omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach.</p> <p>Opowiada o oporze Polaków wobec rusyfikacji oraz germanizacji (Michał Drzymała, dzieci z Wrześni).</p> <p>Zna część Roty. Wymienia osiągnięcia Marii Skłodowskiej-Curie.</p>	<p>Rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką. Uczeń wie, co to jest <i>Rota</i> Marii Konopnickiej.</p> <p>Wie, co to były rugie pruskie. Wie, kiedy i za co Maria Skłodowska-Curie otrzymała dwukrotnie Nagrodę Nobla</p>		
--	--	---	---	--	--

DZ. V. TRUDNE DZIEJE OSTATNICH STU LAT

<p>Józef Piłsudski i jego żołnierze</p> <p>Bitwa Warszawska</p> <p>Miasto z morza</p> <p>Szare Szeregi</p> <p>Poznaj to, co nieznane.</p> <p>Powstańcza barykada</p> <p>Żołnierze niezłomni</p> <p>Bohaterowie</p> <p>Solidarność</p> <p>Papież Polak</p>	<p>Uczeń zna datę rozpoczęcia I wojny światowej.</p> <p>Wie, kto to był Józef Piłsudski. Zna datę Bitwy Warszawskiej. Wskazuje na mapie Gdynię i COP.</p> <p>Wie, co to były obozy koncentracyjne i podaje przykład takiego obozu.</p> <p>Wie, co to były Armia Krajowa i Szare Szeregi.</p> <p>Zna datę rozpoczęcia II wojny światowej. Zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego Zna datę zakończenia II wojny światowej.</p> <p>Wie kim byli Witold Pilecki i Danuta Siedzikówna „Inka..”.</p> <p>Zna datę roczną powstania Solidarność.</p>	<p>Uczeń wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową.</p> <p>Wie kim był Roman Dmowski i Eugeniusz Kwiatkowski</p> <p>Wymienia polskie formacje wojskowe walczące podczas I wojny światowej. Rozumie pojęcia: Armia Czerwona, bolszewicy.</p> <p>Opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej.</p> <p>Opowiada o powstaniu portu i miasta Gdyni. Wie, co to były tajne nauczanie i mały sabotaż. Wie kim byli „Rudy”, „Alek” i „Zośka”.</p> <p>Opowiada o akcji pod Arsenalem. Zna skutki powstania warszawskiego.</p>	<p>Uczeń omawia dwie polskie orientacje polityczne podczas I wojny światowej.</p> <p>Wie, kto to był Józef Haller.</p> <p>Rozumie, dlaczego I wojna światowa była szansą dla Polski na odzyskanie niepodległości.</p> <p>Wymienia przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją.</p> <p>Wskazuje na mapie ziemie, o które Polacy walczyli w okresie odrodzonego państwa polskiego.</p> <p>Wie kim był Władysław Grabski.</p> <p>Rozumie znaczenie powstania Gdyni i COP dla odrodzonej Polski. Uczeń wie, co to było Polskie Państwo Podziemne.</p> <p>Wymienia i omawia formy represji stosowane przez okupantów względem Polaków oraz sposoby walki Polaków</p>	<p>Uczeń opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego. Rozumie określenie „Cud nad Wisłą”. Wymienia trudności, z którymi Polacy zmagali się po odzyskaniu niepodległości. Znajduje w swojej okolicy miejsca związane z prześladowaniami ludności polskiej podczas II wojny światowej i zna lokalnych bohaterów. Wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego.</p> <p>Uczeń rozumie znaczenie powstania Solidarność dla historii Polski i Europy. Rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce</p>	<p>Uczeń ocenia działania Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego w czasie I wojny światowej. Wyjaśnia znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów Polski i Europy. Ocenia osiągnięcia gospodarcze II Rzeczypospolitej. Wyjaśnia na przykładzie harcerzy z Szarych Szeregów, czy bohaterowie II wojny światowej mogą być wzorem dla współczesnych dzieci i młodzieży. Ocenia powstanie warszawskie.</p> <p>Uczeń ocenia działania komunistycznych władz w powojennej Polsce.</p> <p>Uczeń ocenia wprowadzenie stanu wojennego oraz przemiany, które zaszły w</p>
---	--	--	---	---	---

	<p>Wie, kto to jest Lech Wałęsa i Jan Paweł II (Karol Wojtyła).</p>	<p>Wie, kto to byli żołnierze niezłomni (wyklęci). Opowiada o dokonaniach Witolda Pileckiego i Danuty Siedzikówny „Inki”. Wskazuje cechy komunizmu. Zna datę wprowadzenia stanu wojennego. Wie, kto to byli Wojciech Jaruzelski i Jerzy Popiełuszko. Wie, kto to był Stefan Wyszyński. Wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża. Zna najważniejsze fakty z życia papieża Polaka</p>	<p>z okupantami. Wie, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali najmłodszy powstańcy (harcerze, łącznicy i sanitariuszki). Uczeń wyjaśnia określenie „żołnierze niezłomni”. Rozumie pojęcia: Urząd Bezpieczeństwa, komuniści, milicja. Uczeń podaje przyczyny i skutki zawarcia porozumień sierpniowych oraz wprowadzenia stanu wojennego. Dostrzega związek między działalnością Solidarności a obaleniem komunizmu w Polsce. Zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów parlamentarnych. Uczeń opowiada o życiu i działalności Jana Pawła II. Wie, co to były obchody tysiąclecia chrztu Polski.</p>		<p>Polsce po 4 czerwca 1989 roku. Uczeń znajduje w swojej okolicy (regionie) miejsca związane z Janem Pawłem II.</p>
--	---	--	---	--	---